

המדור הביבליוגרפי

הרב יעקב וינברגר
הרב מאיר זיכל

פרוייקט השו"ת
אוניברסיטת בר אילן

הזרעה מלאכותית

לקט ביבליוגרפי מתוך כ-1000 ספרי שאלות ותשובות*

פרק ראשון: הזרעה מלאכותית מתורם זר יהודי

א. מקורות האיסור

1. הוצאת זרע לבטלה

1. הלל אומר, אבן העזר, סימן יט וסימן כד
2. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
3. תשובה שלימה, חלק שני, אבן העזר, סימן ד-ה
4. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז פרק ה

2. עריות

1. אמרי המז"ג, סימן כה
2. דברי יואל, חלק שני, אבן העזר, סימן קז

* עבודה זו הינה פרק ראשון מתוך אוסף ביבליוגרפי של שו"ת בנושאי אתיקה רפואית ביהדות. ספרי השו"ת מובאים לפי סדר א-ב. איסוף החומר, מיונו ועריכתו נעשו בסיועה של קרן שורצמן

2. עריות (המשך)

3. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
4. חלקת יעקב, חלק שלישי, סימן מה-מו
5. ישיב משה, אבן העזר, סימן א
6. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י
7. מערכי לב, אבן העזר, סימן עג
8. משנה הלכות, מדור התשובות, חלק ד, סימן קס וסימן קנה
9. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק א-ב
10. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צז
11. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
12. שבט הלוי, חלק שלישי, אבן העזר, סימן קעה
13. תפארת צבי, סימן עז
14. תשובה שלמה, חלק שני, אבן העזר, סימן ד-ה
15. תשובות והנהגות, חלק שני, אבן העזר, סימן תרצ

3. מעשה תועבה

1. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
2. חלקת יעקב, חלק שלישי, סימן מה
3. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שיט
4. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק ה
5. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
6. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צז
7. שבט הלוי, חלק שלישי, אבן העזר, סימן קעה
8. שרידי אש, חלק ג, סימן ה
9. תפארת צבי, סימן עז
10. תשובות והנהגות, חלק שני, אבן העזר, סימן קעה

4. גורמת לשכינה שתסתלק מישראל

1. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק ה
5. חשש שמא ישא אחותו מאביו
1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן עא
2. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יא
3. זכרון משה, סימן יט
4. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
5. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שיט

5. חשש שמא ישא אחותו מאביו (המשך)

6. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק ה
7. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כד, פרק ב-ג
8. ציץ אליעזר, חלק ד, סימן טז, אות ד
9. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
10. שרידי אש, חלק ג, סימן ה

6. חשש שמא תיפטר האשה מיבום החליצה

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יא
2. אגרות משה, חלק אבן העזר, ג, סימן יד
3. ויצבר יוסף, סימן יב, אות ו
4. מנחת יצחק, חלק ד, סימן ה
5. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שיט
6. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
7. ציץ אליעזר, סימן כז, פרק ב-ג
8. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
9. שרידי אש, חלק ג, סימן ה
10. תפארת צבי, סימן עז
11. תשובה שלמה, חלק שני, אבן העזר, סימן ד

7. חשש גזילת הירושה מיורשי האב

1. ויצבר יוסף, סימן יב, אות ו
2. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שיט
3. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
4. שרידי אש, חלק ג, סימן ה

8. חשש לזנות

1. ויצבר יוסף, סימן יב, אות ו
2. שרידי אש, חלק ג, סימן ה

9. חשש שמא התורם כהן והבן שיוולד ישא גרושה ויטמא למתים

1. מנחת יצחק, חלק ד, סימן ה

10. האיסור הוא גם על הרופא המוציא את הזרע ומזריקו

1. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק ה
2. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד

ב. מעמדו האישי של הולד

1. כשרותו

1. אגרות משה, חלק אבן העזר א, סימן י
2. אגרות משה, חלק אבן העזר ב, סימן יא
3. אגרות משה, חלק אבן העזר ג, סימן יב
4. אמרי המז"ג, סימן כה
5. בית אבי, חלק ראשון, סימן קמד
6. בית אבי, חלק ראשון, קונטרס רופא כל בשר, אותיות רא-רח
7. דברי יואל, חלק שני, אבן העזר, סימן קז-קט
8. דרך אמונה, חלק שלישי, פרק א, סימן ה
9. הלל אומר, אבן העזר, סימן יט
10. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
11. חלקת יעקב, חלק שלישי, סימן מו וסימן נב
12. ישיב משה, אבן העזר, סימן א
13. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י
14. מנחת יצחק, חלק ד, סימן ה
15. מערכי לב, אבן העזר, סימן עג
16. משנה הלכות, מדור התשובות, חלק ד, סימן קס
17. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
18. משפטים ישרים, חלק ראשון, סימן שצו
19. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שכא
20. עמק הלכה, חלק ראשון, סימן סח
21. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
22. ציץ אליעזר, חלק ד, סימן טז אות ד
23. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
24. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צז
25. ציץ אליעזר, חלק יד, סימן צח
26. שרידי אש, חלק ג, סימן ה וסימן לא

2. לענין ירושת תורם

1. בר לואי, חלק שני, סימן א
2. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
3. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג

3. לענין פטור אשתו של התורם מיבום וחליצה

1. אהל משה, חלק שלישי, סימן י
2. בר לואי, חלק שני, סימן א
3. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
4. מנחת יצחק, חלק ד, סימן ה
5. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
6. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג

4. עלייתו לדוכן כשאביו (לא התורם) כהן

1. אמרי המז"ג, סימן כה
2. שבט הלוי, חלק שלישי, אבן העזר, סימן קעו
3. מנחת יצחק, חלק ששי, סימן קמ

5. פדיון הבן

1. אמרי המז"ג, סימן כה
2. משנה הלכות, מדור התשובות, חלק ז, סימן קצט
3. שבט הלוי, חלק שלישי, סימן קעו

6. אם התורם קיים מצות פריה ורביה

1. אהל משה, חלק שלישי, סימן י
2. בית אבי, חלק ראשון, קונטרס רופא כל בשר, אותיות רא-רח
3. בר לואי, אבן העזר, חלק שני, סימן א
4. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
5. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
6. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
7. משפטים ישרים, חלק ראשון, סימן שצו
8. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שכא
9. עמק הלכה, חלק ראשון, סימן סח
10. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק ג
11. ציץ אליעזר, חלק ד, סימן טז, אות ד
12. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
13. שאילת יעקב, חלק ראשון, סימן מב
14. תשובה שלמה, חלק שני, אבן העזר, סימן ד

7. אם הולד נחשב כבנו של התורם

1. אהל משה, חלק ראשון, סימן י
2. בית אבי, חלק ראשון, סימן קז
3. בר לואי, אבן העזר, חלק שני, סימן א

7. אם הולד נחשב כבנו של התורם (המשך)
  4. דברי מלכיאל, חלק רביעי, סימן קז
  5. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
  6. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
  7. ישיב משה, אבן העזר, סימן א
  8. משפטים ישרים, חלק ראשון, סימן שצו
  9. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שכ-שכא
  10. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כו, פרק ג ופרק ה
  11. ציץ אליעזר, חלק ד, סימן טז, אות ד
  12. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
  13. רבי עזריאל, אבן העזר, סימן ד
  14. תשובה שלמה, חלק שני, אבן העזר, סימן ד
8. אם קיים הבעל מצות פריה ורביה
1. משנה הלכות, מדור התשובות, חלק ד, סימן קנד

ג. מעמדה האישי של האשה

1. האם אסורה לבעלה בתקופת ההריון ולאחריה האם אסורה לכהן?
1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן י
2. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יא
3. אמרי המז"ג, סימן כה
4. דברי יואל, חלק שני, אבן העזר, סימן קז-קח
5. דרך אמונה, חלק שלישי, פרק א, סימן ה
6. הלל אומר, אבן העזר, סימן כד
7. זכרון משה, סימן יט
8. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
9. חלקת יעקב, חלק שלישי, סימן מו
10. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
11. ישיב משה, אבן העזר, סימן א
12. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י
13. מערכי לב, אבן העזר, סימן עג
14. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
15. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שכ-שכא
16. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
17. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כו, פרק א ופרק ה
18. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
19. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צו

1. האם אסורה לבעלה וכו' (המשך)
20. ציץ אליעזר, חלק יד, סימן צח
21. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
22. שרידי אש, חלק ג, סימן ה וסימן קיג
23. תפארת צבי, סימן עז

2. אשה שהתעברה על ידי הזרעה מלאכותית — נישואיה לתורם
1. הלל אומר, אבן העזר, סימן כד

3. האם מותרת להנשא כשהיא בהריון או מניקה?
1. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כו, פרק ד-ה

ד. אשה שהוזרעה בלא ידיעת בעלה

1. האיטור לעשות זאת
1. אגרות משה, חלק אבן העזר, סימן עא
2. גירושיה וכתובתה
1. דרך אמונה, חלק שלישי, פרק א, סימן ה
2. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
3. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
4. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צו
5. שבט הלוי, חלק שלישי, אבן העזר, סימן קעה

3. חיוב מזונות הולד והוצאות רפואתה
1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן י

ה. אשה שבעלה הכריחה להזרע באופן מלאכותי

1. גירושיה וכתובתה
1. שבט הלוי, חלק שלישי, אבן העזר, סימן קעה

ו. אשה המזריעה את עצמה

1. מערכי לב, אבן העזר, סימן עג

ז. סירוב הבעל לגדל ילד הנולד מהזרעה מלאכותית

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן י
2. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צו

ת. ערבוב זרע הבעל בזרע אחר

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן עא
2. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
3. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צז

ט. השתלת זרע התורם בגופו של הבעל

1. הלל אומר, אבן העזר, סימן כד

י. נאמנות אשה לומר שהתעברה בהזרעה מלאכותית

1. דרך אמונה, חלק שלישי, פרק א, סימן ה
2. הלל אומר, אבן העזר, סימן כד
3. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
4. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
5. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק א ופרק ה
6. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
7. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צז
8. תורה לשמה, סימן תפא
9. תשב"ץ, חלק ג, סימן רסג

פרק שני: הזרעה מלאכותית מתורם זר גוי

א. האם יש איסור?

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן עא
2. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יא
3. אגרות משה, חלק אבן העזר, ד, סימן לב
4. דברי יואל, חלק שני, אבן העזר, סימנים קז-קח
5. חלקת יעקב, חלק שלישי, סימן מה וסימן מח-נב
6. מנחת יצחק, חלק ד, סימן ה
7. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
8. ציץ אליעזר, חלק יג, סימן צז
9. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
10. שבט הלוי, חלק שלישי, אבן העזר, סימן קעד
11. שרידי אש, חלק ג, סימן ה
12. תשובה שלמה, חלק שני, אבן העזר, סימן ד
13. תשובות והנהגות, חלק שני, אבן העזר, סימן תרצ

ב. סתם זרע הנתרם הוא של גויים

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן י-יא
2. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יא
3. מנחת יצחק, חלק ד, סימן ה

ג. מעמדו האישי של הולד

1. כשרותו

1. תפארת צבי, סימן עז

2. פדיון הבן

1. אמרי המז"ג, סימן כה
2. משנה הלכות מדור התשובות, חלק ז, סימן קצט

פרק שלישי: הזרעה מלאכותית מבעל לאשתו

א. האם יש איסור?

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן עא
2. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יח
3. אגרות משה, חלק אבן העזר, ד, סימן ה
4. ויצבר יוסף, סימן יב, אות ו
5. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
6. מהרש"ם, חלק ג, סימן רסח
7. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד
8. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
9. פסקי עזריאל בשאלות הזמן, סימן נג

ב. הוצאת זרע לבטלה

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, א, סימן עא
2. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יח
3. אהל משה, חלק שלישי, סימן י
4. בנין אב, חלק שני, סימן ס
5. דברי מלכיאל, חלק רביעי, סימן קז-קח
6. זקן אהרן, חלק שני, סימן צז
7. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
8. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
9. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י
10. מהרש"ם, חלק ג, סימן רסח
11. מנחת יצחק, חלק א, סימן נ

ב. הוצאת זרע לבטלה (המשך)

12. סתרי ומגיני, סימן מה
13. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שכא
14. עמק הלכה, חלק ראשון, סימן סח
15. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
16. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
17. צפנת פענח, סימן קלח
18. קול צופיך, עמ' שסב-שסג
19. שיח כהן, חלק שני, אבן העזר, סימן ב
20. שרידי אש, חלק ג, סימן ה
21. תורה לשמה, סימן תפא

ג. מעמדו האישי של הולד

1. אם נחשב כבנו (לענין ירושה, כיבוד אב, יבום וכו')
  1. אהל משה, חלק שלישי, סימן י
  2. בנין אב, חלק שני, סימן ס
  3. דברי מלכיאל, חלק רביעי, סימן קז-קח
  4. זקן אהרן, חלק שני, סימן צז
  5. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
  6. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י
  7. עמק הלכה, חלק ראשון, סימן סח
  8. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
  9. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
  10. קול צופיך, עמ' שסג-שסז
  11. שרידי אש, חלק ג, סימן ה
  12. תפארת צבי, סימן עז
  13. תשובות והנהגות, חלק שני, אבן העזר, סימן תרצ

2. פדיון הבן

1. משנה הלכות, מדור התשובות, חלק ז, סימן קצט

3. קיום מצות פריה ורבייה

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יח
2. אהל משה, חלק שלישי, סימן י
3. בנין אב, חלק שני, סימן ס
4. דברי מלכיאל, חלק רביעי, סימן קז
5. זקן אהרן, חלק שני, סימן צז

3. קיום מצות פריה ורביה (המשך)

6. חכם צבי (הנוספות), סימן ט
7. חלקת יעקב, חלק ראשון, סימן כד
8. ישיב משה, אבן העזר, סימן א
9. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י
10. מנחת יצחק, חלק א, סימן נ
11. עזרת נשים, חלק שלישי, עמ' שכא
12. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
13. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
14. רבי עזריאל, אבן העזר, סימן א
15. שאילת יעבץ, חלק ב, סימן צו
16. שרידי אש, חלק ג, סימן ה

ד. הזרעה בעת נידתה של האשה

1. האם מותר?

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יח
2. דברי מלכיאל, חלק רביעי, סימן קז
3. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
4. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י
5. מהרש"ם, חלק ג, סימן רסח
6. מנחת יצחק, חלק א, סימן נ
7. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
8. שבט הלוי, חלק רביעי, יורה דעה, סימן צו

2. מעמד הילד הנולד מהזרעה בעת נידתה

1. אגרות משה, חלק אבן העזר, ב, סימן יח
2. בית אבי, חלק ראשון, סימן קמד
3. דברי מלכיאל, חלק רביעי, סימן קז
4. זקן אהרן, חלק שני, סימן צו
5. יביע אומר, חלק ב, אבן העזר, סימן א
6. ישכיל עבדי, חלק חמישי, אבן העזר, סימן י

ה. הזרעה כאשר כבר קיים מצות פריה ורביה

1. אהל משה, חלק שלישי, סימן י
2. בנין אב, חלק שני, סימן ס
3. דברי יואל, חלק שני, אבן העזר, סימן קז אות ו
4. ישיב משה, אבן העזר, סימן א

- ה. הזרעה כאשר כבר קיים מצות פריה ורבייה (המשך)
 5. קול צופיך, עמ' שסא-שסב
 6. שיח כהן, חלק שני, אבן העזר, סימן ב

פרק רביעי: הזרעה מלאכותית לפנויה

א. האם יש איסור?

1. בתורם יהודי

1. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
2. שרידי אש, חלק ג, סימן ה

2. בתורם גוי

1. שרידי אש, חלק ג, סימן ה

ב. נישואיה לכהן

1. הלל אומר, אבן העזר, סימן כד
2. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
3. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג

פרק חמישי: כללי

א. אשה שהתעברה על ידי הזרעה מלאכותית — נישואיה לאחר

1. מערכי לב, אבן העזר, סימן עג
2. משפטי עוזיאל, אבן העזר, סימן יט
3. פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סימן נג
4. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד

ב. אשה שילדה מהזרעה מלאכותית — טומאת לידה וחיוב קרבן

1. ציץ אליעזר, חלק ג, סימן כז, פרק א

ג. מצות יבום בהזרעה מלאכותית

1. ציץ אליעזר, חלק ט, סימן נא, שער ד

פרק ששי: תינוק מבחנה

1. ישיב משה, אבן העזר, סימן א
2. מים חיים, סימן סא
3. ציץ אליעזר, חלק טו, סימן מה
4. קול צופיך, עמ' שסא-שסז
5. תשובות והנהגות, חלק שני, אבן העזר, סימן תרפט

פרק שביעי: דילול עוברים (ערכים 2-4 נוספו ע"י עורך אסיא)

1. מים חיים, סימן סא
2. נשמת אברהם, חו"מ, סי' תכה ס"ק א (21). [בשם הגרש"ז אויערבך]
- 3* אסיא, מה-מו, עמ' 62-68 (הרב יצחק זילברשטיין).
- 4* אסיא, מז-מת, עמ' 14-17 (הרב חיים דוד הלוי).

פרק שמיני: השתלת ביצית או רחם מאשה אחת לחברתה

1. האם מותר לעשות זאת מאם לבתה?
  1. שערי הלכה, חלק ראשון, סימן תנו
  2. מי נחשבת האם?
    1. הרב"ז, סימן ה
    2. צור יעקב, סימן כט
    3. שערי הלכה, חלק ראשון, סימן תנו
    4. שערי הלכה, חלק שני, אבן העזר, סימן א
    5. ציץ אליעזר, חלק ז, סימן מח, פרק ה
    6. ציץ אליעזר, חלק י, סימן כה, פרק כו
  3. דין הבן לענין בכור
    1. שערי הלכה, חלק ראשון, סימן תנו.

* מופיע גם בספר אסיא ח, עמ' 7-13.

** מופיע גם בספר אסיא ח, עמ' 3-6.

ב י ב ל י ו ג ר א פ י ה

- אגרות משה — רבי משה פיינשטיין, ניו-יורק (תרנ"ה-תשמ"ו)
- אהל משה — רבי משה יונה הלוי צוויג, ירושלים (תרס"ט-תשכ"ג)
- אמרי המז"ג — רבי מאיר זאב גאָלדבערגער, ניו-יורק (נפ' תש"מ)
- בית אבי — רבי יצחק אייזיק ליעבעס, ניו-יורק
- בנין אב — רבי אליהו בקשי-דורון, חיפה
- בר לואי — רבי משולם יששכר הלוי הורוויץ, סטאניסלאב (תקס"ו-תרמ"ח)
- דברי יואל — רבי יואל טייטלבוים, ירושלים (נפ' תשל"ט)
- דברי מלכיאל — רבי מלכיאל צבי הלוי, לאמזא (נפ' תר"ע)
- דרך אמנה — רבי שמואל ביבאס, ירושלים
- הלל אומר — רבי הלל פוסק, תל-אביב (תרמ"א-תשי"ג)
- הרב"ז — רבי בצלאל זאב שפרן, רומניה (תרכ"ד-תר"צ)
- ויצבר יוסף — רבי יוסף הכהן שוורץ, גרוסוורדין (תרל"ה-תש"ד)
- זכרון משה — רבי משה יהודה יעקובוביץ, ניו-יורק (תרנ"ב-תש"ב)
- זקן אהרן — רבי אהרן וולקין, פינסק (תרכ"ה-תש"ב)
- חכם צבי — רבי צבי הירש אשכנזי, גרמניה; פולין (ת"כ-תע"ח)
- חלקת יעקב — רבי מרדכי יעקב ברייש, שוויץ
- יביע אומר — רבי עובדיה יוסף, ירושלים
- ישיב משה — רבי משה טורצקי, לונדון
- ישכיל עבדי — רבי עובדיה הדאיה, ירושלים (תרנ"ב-תשכ"ט)
- מהרש"ם — רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון, גליציה (תקצ"ה-תרע"א)
- מים חיים — רבי חיים דוד הלוי, תל-אביב
- מנחת יצחק — רבי יצחק יעקב וויס, ירושלים (תרס"ב-תשמ"ט)
- מערכי לב — רבי יהודה לייב צירלסון, סראביא (תר"כ-תש"א).
- משנה הלכות — רבי מנשה קליין, ניו-יורק
- משפטי עזיאל — רבי בן ציון מאיר חי עזיאל, ירושלים (תרמ"ב-תשי"ג)
- משפטים ישרים — רבי רפאל ברדוגו, מרוקו (תק"ז-תקפ"ד)

- נשמת אברהם — הרב פרופ' אברהם-סופר אברהם, ירושלים
 סתרי ומגני — רבי סיני שיפר, קרלסרוה (תרי"ג-תרפ"ד)
 עזרת נשים — רבי מאיר מאירי, לונדון
 עמק הלכה — רבי יהושע בוימל, ניו-יורק (תר"מ-תש"ח)
 פסקי עזיאל — ראה "משפטי עזיאל"
 צוד יעקב — רבי אברהם יעקב הלוי הורוויץ, פרוביזנא (תרכ"ד-תש"ב)
 ציץ אליעזר — רבי אליעזר יהודה וולדינברג, ירושלים
 צמנת פענח — רבי יוסף ראָזין, דווינסק (תרי"ח-תרצ"ו)
 קל צופיך — רבי יהודה גרשוני, ירושלים
 רבי עזיאל — רבי עזריאל הילדסהיימר, גרמניה (תק"פ-תרנ"ט)
 שאילת יעבץ — רבי יעקב עמדין, גרמניה (תנ"ז-תקל"ו)
 שבט הלוי — רבי שמואל הלוי ואָזנר, בני-ברק
 שיח כהן — רבי אליעזר כהן, ישראל
 שערי הלכה — רבי זאב דוד סלונים, ירושלים
 שרידי אש — רבי יחיאל יעקב וינברג, שוויץ (תרמ"ה-תשכ"ו)
 תורה לשמה — רבי יוסף חיים אל-חכם, עיראק (תקצ"ה-תרס"ט)
 תפארת צבי — רבי נחום צבי קאָרנמאהל, ניו-יורק
 תשב"ץ — רבי שמעון צמח דוראן, אלג'יר (קכ"א-ר"ד)
 תשובה שלמה — רבי חיים פישל עפשטיין, ארצות הברית (תרל"ד-תש"ב)
 תשובות הנהגות — רבי משה שטרנבוך, יוהנסבורג